

Wymagania edukacyjne z przedmiotu matematyka dla ucznia klasy IV

1. Wymagania na poszczególne oceny

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- intuicyjnie rozumie podstawowe pojęcia, zna ich nazwy, potrafi podać proste ich zastosowanie;
- intuicyjnie rozumie podstawowe twierdzenia, zna symbole matematyczne;
- w zadaniu tekstowym potrafi wskazać dane i to, czego szukamy, rozwiązuje przy pomocy n-la typowe zadanie o niewielkim stopniu trudności;
- odczytuje, z pomocą n-la, dane z prostych tekstów, rysunków, diagramów, tabel;
- zna zasady stosowania podstawowych algorytmów i stosuje je z pomocą n-la;
- nie zawsze sporządza notatki, nie uczestniczy aktywnie w lekcji.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- potrafi przeczytać definicje zapisane za pomocą znanych symboli matematycznych;
- potrafi stosować twierdzenia w typowych zadaniach oraz podać przykład potwierdzający prawdziwość twierdzenia;
- potrafi naśladować podane rozwiązania w analogicznych sytuacjach;
- odczytuje dane z prostych tekstów, diagramów, rysunków, tabel;
- stosuje podstawowe algorytmy w typowych zadaniach;
- stosuje umiejętności matematyczne do rozwiązywania typowych problemów praktycznych przy niewielkiej pomocy n-la;
- prezentuje wyniki swojej pracy w sposób wybrany przez siebie;
- stara się zrozumieć zadany problem,
- ma braki w notatkach, jego aktywność na lekcjach matematyki jest niewielka.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- potrafi formułować definicje, zapisywać je;
- potrafi operować pojęciami matematycznymi, stosować je;
- potrafi sformułować proste twierdzenie;
- potrafi przeprowadzić proste wnioskowanie i rozumowanie;
- analizuje treść zadania, układa plan rozwiązania, samodzielnie rozwiązuje typowe zadanie;
- odczytuje dane z tekstów, diagramów, rysunków, tabel;
- stosuje algorytmy w sposób efektywny i potrafi sprawdzić wyniki po ich zastosowaniu;
- stosuje umiejętności matematyczne do rozwiązywania różnych problemów praktycznych;
- prezentuje wyniki swojej pracy w sposób wybrany przez siebie;
- zadaje pytania związane z postawionym problemem;
- bierze czynny udział w lekcjach, zawsze jest do nich przygotowany.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- potrafi biegle i samodzielnie używać sformułowań matematycznych;

- umie klasyfikować poznane pojęcia i podaje szczególne przypadki;
- stosuje uogólnienia i analogie;
- umie analizować i doskonalić swoje rozwiązania;
- samodzielnie potrafi formułować twierdzenia i definicje;
- odczytuje i porównuje dane z tekstów, diagramów, rysunków, tabel, wykresów;
- stosuje algorytmy uwzględniając nietypowe rozwiązania, szczególne przypadki i uogólnienia;
- stosuje umiejętności matematyczne do rozwiązywania nietypowych problemów;
- prezentuje wyniki swojej pracy we właściwie wybrany przez siebie sposób;
- wskazuje pomysły na rozwiązanie problemu;
- dba o jakość pracy, potrafi dyskutować na tematy matematyczne;
- jest aktywny na lekcji.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- uogólnia oraz wykorzystuje uogólnienia i analogie;
- potrafi oryginalnie rozwiązać zadanie, także o podwyższonym stopniu trudności;
- samodzielnie potrafi formułować definicje i określenia z użyciem symboli matematycznych;
- sprawnie i bezbłędnie przetwarza dane z tekstów, diagramów, tabel, wykresów (wiadomości adekwatne do danego etapu kształcenia);
- stosuje umiejętności matematyczne do rozwiązywania skomplikowanych problemów z innych dziedzin;
- prezentuje wyniki swojej pracy w różnorodny sposób oraz dobiera formę prezentacji do problemu;
- osiąga sukcesy w konkursach;
- jest aktywny i zawsze przygotowany do lekcji.

2. Ocenie podlega znajomość i rozumienie treści ustalonych w podstawie programowej dla klasy IV:

I. Liczby naturalne w dziesiętkowym układzie pozycyjnym. Uczeń:

- 1) zapisuje i odczytuje liczby naturalne wielocyfrowe;
- 2) interpretuje liczby naturalne na osi liczbowej;
- 3) porównuje liczby naturalne;
- 4) zaokrągla liczby naturalne;
- 5) liczby w zakresie do 3000 zapisane w systemie rzymskim przedstawia w systemie dziesiętkowym, a zapisane w systemie dziesiętkowym przedstawia w systemie rzymskim.

II. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń:

- 1) dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe lub większe, liczbę jednocyfrową dodaje do dowolnej liczby naturalnej i odejmuje od dowolnej liczby naturalnej;
- 2) dodaje i odejmuje liczby naturalne wielocyfrowe sposobem pisemnym i za pomocą kalkulatora;
- 3) mnoży i dzieli liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową, dwucyfrową lub trzycyfrową sposobem pisemnym, w pamięci (w najprostszych przykładach) i za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach);

- 4) stosuje przemienność i łączność dodawania i mnożenia oraz rozdzielność mnożenia względem dodawania;
- 5) porównuje liczby naturalne z wykorzystaniem ich różnicy lub ilorazu;
- 6) rozpoznaje liczbę złożoną, gdy jest ona jednocyfrowa lub dwucyfrowa, a także gdy na istnienie
  - dzielnika właściwego wskazuje cecha podzielności;
- 7) oblicza kwadraty i sześciany liczb naturalnych;
- 8) stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań;
- 9) wyznacza wynik dzielenia z resztą liczby a przez liczbę b i zapisuje liczbę a w postaci

$$a = b \cdot q + r, \text{ gdzie } 0 \leq r < b$$

III. Ułamki zwykłe i dziesiętne. Uczeń:

- 1) opisuje część danej całości za pomocą ułamka;
- 2) przedstawia ułamek jako iloraz liczb naturalnych, a iloraz liczb naturalnych jako ułamek zwykły;
- 3) skraca i rozszerza ułamki zwykłe;
- 4) sprowadza ułamki zwykłe do wspólnego mianownika;
- 5) przedstawia ułamki niewłaściwe w postaci liczby mieszanej i odwrotnie;
- 6) zapisuje wyrażenia dwumianowane w postaci ułamka dziesiętnego i odwrotnie;
- 7) zapisuje ułamki dziesiętne skończone w postaci ułamków zwykłych;
- 8) zamienia ułamki zwykłe o mianownikach będących dzielnikami liczb 10, 100, 1000 itd. na ułamki dziesiętne;
- 9) porównuje ułamki (zwykłe i dziesiętne);

IV. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń:

- 1) dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe o mianownikach jedno- lub dwucyfrowych, a także liczby mieszane;
- 2) dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci (w przykładach najprostszych), pisemnie (w przypadku gdy ułamki mają razem co najwyżej 6 cyfr różnych od zera) i za pomocą kalkulatora (w przykładach trudniejszych);
- 3) porównuje ułamki z wykorzystaniem ich różnicy;

V. Proste i odcinki. Uczeń:

- 1) rozpoznaje i nazywa figury: punkt, prosta, półprosta, odcinek;
- 2) rozpoznaje proste, odcinki prostopadłe i równoległe;
- 3) rysuje pary odcinków prostopadłych i równoległych;
- 4) mierzy odcinek z dokładnością do 1 mm;

VI. Kąty. Uczeń:

- 1) wskazuje w dowolnym kącie ramiona i wierzchołek;
- 2) mierzy z dokładnością do 1° kąty mniejsze niż 180° ;
- 3) rysuje kąty mniejsze od 180° ;
- 4) rozpoznaje kąt prosty, ostry i rozwarty;

VII. Wielokąty, koła i okręgi. Uczeń:

- 1) rozpoznaje i nazywa trójkąty;
- 2) rozpoznaje i nazywa: kwadrat, prostokąt;
- 3) zna najważniejsze własności kwadratu, prostokąta;
- 4) wskazuje osie symetrii figur;
- 5) wskazuje na rysunku cięciwę, średnicę oraz promień koła i okręgu;

VIII. Bryły. Uczeń:

- 1) rozpoznaje sześciiany i prostopadłościanny;
- 2) rozpoznaje siatki sześcianów i prostopadłościannów;
- 3) rysuje siatki prostopadłościannów;
- 4) wykorzystuje podane zależności między długościami krawędzi graniastosłupa do wyznaczania długości poszczególnych krawędzi.

IX. Obliczenia w geometrii. Uczeń:

- 1) oblicza miary kątów, stosując przy tym poznane własności kątów i wielokątów;
- 2) oblicza obwód wielokąta o danych długościach boków;
- 3) oblicza pola: kwadratu, prostokąta;
- 4) stosuje jednostki pola
- 5) oblicza pola wielokątów metodą podziału na mniejsze wielokąty lub uzupełniania do większych wielokątów;
- 6) oblicza objętość i pole powierzchni prostopadłościannu przy danych długościach krawędzi;
- 7) stosuje jednostki objętości i pojemności.

X. Obliczenia praktyczne. Uczeń:

- 1) wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach;
- 2) wykonuje proste obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach;
- 3) odczytuje temperaturę (dodatnią i ujemną);
- 4) zamienia i prawidłowo stosuje jednostki długości: milimetr, centymetr, decymetr, metr, kilometr;
- 5) zamienia i prawidłowo stosuje jednostki masy: gram, dekagram, kilogram, tona;
- 6) oblicza rzeczywistą długość odcinka, gdy dana jest jego długość w skali oraz długość odcinka w skali, gdy dana jest jego rzeczywista długość;

XI. Elementy statystyki opisowej. Uczeń:

- 1) gromadzi i porządkuje dane;
- 2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach, na diagramach i na wykresach, np.: wartości z wykresu, wartość największą, najmniejszą, opisuje przedstawione w tekstach, tabelach, na diagramach i na wykresach.

XII. Zadania tekstowe. Uczeń:

- 1) czyta ze zrozumieniem tekst zawierający informacje liczbowe;
- 2) wykonuje wstępne czynności ułatwiające rozwiązanie zadania, w tym rysunek pomocniczy lub wygodne dla niego zapisanie informacji i danych z treści zadania;
- 3) dostrzega zależności między podanymi informacjami;

4) dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne strategie rozwiązania;

3. **Formy i sposoby oceniania:**

Ocenianiu bieżącemu podlegają:

- a) odpowiedzi ustne z wiadomości i umiejętności zdobytych na dwóch ostatnich lekcjach,
- b) prace pisemne (sprawdziany, które są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i wpisane w e-dzienniku oraz kartkówki – z trzech ostatnich lekcji, nie zawsze zapowiedziane)
- c) praca w ćwiczeniach
- d) praca ucznia na lekcji – samodzielna, grupowa i projektowa

- Obowiązkiem każdego ucznia jest prowadzenie zeszytu przedmiotowego.
- Uczeń ma obowiązek napisać każdy sprawdzian, a w razie nieobecności napisać go do dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
- Każdą ocenę niedostateczną uczeń poprawia obowiązkowo, a inne oceny bieżące może poprawić przynajmniej jeden raz, o ile nauczyciel nie zdecyduje inaczej.
- Wszystkie oceny bieżące uczeń poprawia w terminie do dwóch tygodni od uzyskania tej oceny.

Opracowała Joanna Sroka